HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

6 octombrie 2015 *

„Trimitere preliminară — Rețele și servicii de comunicații electronice — Directiva 2002/20/CE — Articolul 13 — Taxă pentru drepturile de instalare a infrastructurii — Domeniu de aplicare — Reglementare locală care prevede obligația de plată a unei taxe de către proprietarii de piloni și de stâlpi de difuzare pentru telefonia mobilă”

În cauza C-346/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Cour d’appel de Mons (Curtea de Apel din Mons, Belgia), prin decizia din 7 iunie 2013, primită de Curte la 25 iunie 2013, în procedura

Ville de Mons

împotriva

Base Company SA, fostă KPN Group Belgium SA,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul M. Ilešič, președinte de cameră, domnul A. Ó Caoimh, doamna C. Toader și domnii E. Jarašiūnas (raportor) și C. G. Fernlund, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 mai 2015,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru ville de Mons, de N. Fortemps, avocat;

— pentru Base Company SA, fostă KPN SA, de A. Verheyden, de S. Champagne și de M. Derijke, avocats;

— pentru guvernul belgian, de J. Van Holm, în calitate de agent, asistată de J. Bourtembourg, avocat;

— pentru Comisia Europeană, de J. Hottiaux și de L. Nicolae, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 iulie 2015,

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 13 din Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) (JO L 108, p. 21, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 183).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Base Company SA, fostă KPN Group Belgium SA (denumită în continuare „Base Company”), pe de o parte, și ville de Mons, pe de altă parte, în legătură cu o taxă pe pilonii și pe stâlpii de difuzare de radiotelefonie mobilă amplasați pe teritoriul orașului menționat.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 1 din Directiva privind autorizarea, intitulat „Obiectivul și sfera de aplicare ”, prevede la alineatul (2):

„Prezenta directivă se aplică autorizațiilor pentru furnizarea rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice.”

4 Articolul 2 alineatul (2) litera (a) din această directivă cuprinde următoarea definiție:

„(a) «autorizație generală» înseamnă un cadru legal instituit de un stat membru care garantează drepturi privind furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice și stabilește obligații specifice sectorului, care se pot aplica tuturor sau anumitor tipuri de rețele și servicii de comunicații electronice, în conformitate cu prezenta directivă;”.

5 Articolul 13 din directiva menționată, intitulat „Taxele pentru drepturile de utilizare și drepturile de instalare a infrastructurii”, are următorul cuprins:

„Statele membre pot permite autorității competente să impună taxe pentru drepturile de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor sau pentru drepturile de instalare a infrastructurii pe, deasupra sau sub proprietăți publice sau private care reflectă nevoia de a asigura utilizarea optimă a acestor resurse. Statele membre se asigură că aceste taxe sunt justificate în mod obiectiv, sunt transparente, nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește scopul în care sunt utilizate și iau în considerare obiectivele articolului 8 din [Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă-cadru) (JO L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195)].”

Dreptul belgian

6 La 5 martie 2007, conseil communal de la ville de Mons (Consiliul Local al orașului Mons) a adoptat un regulament privind taxele care instituia o taxă pe pilonii și pe stâlpii de difuzare pentru telefonia mobilă (denumit în continuare „Regulamentul privind taxele”), aplicabil pentru exercițiul fiscal al anului 2007 și pentru exercițiile fiscale ale anilor următori.

7 Regulamentul privind taxele prevede la articolul 1, intitulat „Obiectul taxei”, că taxa respectivă se aplică „pilonilor de difuzare sau stâlpilor de o anumită importanță, care sunt structuri independente, existente în cursul exercițiului fiscal, având scopul de a susține diferitele tipuri de antene necesare bunei funcționări a rețelei de telecomunicații mobile, care nu au putut fi instalate pe un amplasament deja existent (acoperiș, biserică…)”.

8 Articolul 3 din respectivul Regulament privind taxele, intitulat „Persoana impozabilă”, prevede la primul paragraf că această taxă este datorată de „orice persoană fizică sau juridică proprietar al bunului prevăzut la articolul 1 [din acest regulament privind taxele]”.

9 Articolul 4 din Regulamentul privind taxele, intitulat „Nivelul taxei”, prevede că cuantumul taxei în discuție în litigiul principal este de 2 500 de euro pentru fiecare pilon sau pentru fiecare stâlp de difuzare pentru telefonia mobilă.

Litigiul principal și întrebarea preliminară

10 Rezultă din dosarul de care dispune Curtea că Base Company este operatorul unei rețele publice de telecomunicații și, în această calitate, deține în proprietate și exploatează o rețea de piloni care susțin antene de telecomunicații pentru telefonia mobilă pe teritoriul orașului Mons.

11 În temeiul Regulamentului privind taxele, autoritățile orașului Mons au emis trei avertismente-extrase de rol privind obligarea Base Company la plata taxei în discuție în litigiul principal în cadrul exercițiului fiscal al anului 2008, care era în cuantum total de 7 500 de euro. Aceste avertismente-extrase de rol au făcut obiectul unei reclamații prezentate collège communal de la ville de Mons (Colegiul Local al orașului Mons). Întrucât reclamația respectivă a fost respinsă, avertismentele-extrase de rol în cauză au făcut obiectul unei acțiuni în fața tribunal de première instance de Mons (Tribunalul de Primă Instanță din Mons), care le-a anulat. Ville de Mons a formulat apel împotriva acestei hotărâri în fața instanței de trimitere. Aceasta din urmă are îndoieli cu privire la aplicabilitatea în cauza principală a articolului 13 din Directiva privind autorizarea.

12 În aceste condiții, Cour d’appel de Mons (Curtea de Apel din Mons) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 13 din Directiva [privind autorizarea] interzice colectivităților teritoriale să taxeze, pentru motive bugetare sau pentru alte motive, activitatea economică a operatorilor de telecomunicații care se materializează pe teritoriul lor prin prezența unor piloni, a unor stâlpi sau a unor antene [de radiotelefonie mobilă] afectate acestei activități?”

Cu privire la întrebarea preliminară

13 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 13 din Directiva privind autorizarea trebuie interpretat în sensul că se opune ca o taxă precum cea în discuție în litigiul principal să fie impusă proprietarului unor structuri independente, cum ar fi pilonii sau stâlpii de difuzare, având scopul de a susține antenele necesare funcționării rețelei de telecomunicații mobile, care nu au putut fi instalate pe un amplasament deja existent.

14 Trebuie amintit cu titlu introductiv că, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din Directiva privind autorizarea, această directivă se aplică autorizațiilor pentru furnizarea rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice (Hotărârea Belgacom și Mobistar, C-256/13 și C-264/13, EU:C:2014:2149, punctul 35).

15 Această directivă prevede nu numai norme referitoare la procedurile de acordare a autorizațiilor generale sau a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio ori a numerelor și la conținutul acestora, ci și norme referitoare la natura și chiar la întinderea obligațiilor pecuniare legate de procedurile menționate, pe care statele membre le pot impune întreprinderilor din sectorul serviciilor de comunicații electronice (Hotărârea Belgacom și Mobistar, C-256/13 și C-264/13, EU:C:2014:2149, punctul 29, precum și jurisprudența citată).

16 Astfel cum rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții, în cadrul Directivei privind autorizarea, statele membre nu pot percepe alte taxe sau redevențe în legătură cu furnizarea unor rețele și servicii de comunicații electronice decât cele prevăzute de această directivă (a se vedea în acest sens Hotărârea Vodafone España și France Telecom España, C-55/11, C-57/11 și C-58/11, EU:C:2012:446, punctele 28 și 29, precum și Hotărârea Belgacom și Mobistar, C-256/13 și C-264/13, EU:C:2014:2149, punctul 30, precum și jurisprudența citată).

17 În consecință, astfel cum a subliniat avocatul general, în esență, la punctele 33-36 din concluzii, pentru ca dispozițiile Directivei privind autorizarea să fie aplicabile unei taxe precum cea în discuție în litigiul principal, faptul generator al acesteia trebuie să fie legat de procedura de autorizare generală, care garantează, potrivit articolului 2 alineatul (2) litera (a) din Directiva privind autorizarea, drepturi privind furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Franța, C-485/11, EU:C:2013:427, punctele 30, 31 și 34, Hotărârea Vodafone Malta și Mobisle Communications, C-71/12, EU:C:2013:431, punctele 24 și 25, precum și Hotărârea Fratelli De Pra și SAIV, C-416/14, EU:C:2015:617, punctul 41).

18 Curtea a amintit în această privință, referitor la articolul 13 din Directiva privind autorizarea, la care se referă întrebarea instanței de trimitere în prezenta cauză, că dispoziția menționată nu vizează toate taxele la plata cărora sunt supuse infrastructurile care permit furnizarea de rețele și de servicii de comunicații electronice (Hotărârea Belgacom și Mobistar, C-256/13 și C-264/13, EU:C:2014:2149, punctul 34).

19 Astfel, acest articol privește modalitățile de impunere a taxelor pentru drepturile de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor sau pentru drepturile de instalare a infrastructurii pe, deasupra sau sub proprietăți publice sau private (Hotărârea Belgacom și Mobistar, C-256/13 și C-264/13, EU:C:2014:2149, punctul 31, precum și jurisprudența citată).

20 În speță, din decizia de trimitere reiese că taxa în discuție în litigiul principal „este datorată de orice persoană fizică sau juridică proprietar al unui bun”, și anume „al pilonilor de difuzare sau al stâlpilor de o anumită importanță, care sunt structuri independente […] având scopul de a susține diferitele tipuri de antene necesare bunei funcționări a rețelei de telecomunicații mobile care nu au putut fi instalate pe un amplasament deja existent (acoperiș, biserică…)”.

21 Potrivit jurisprudenței Curții, termenii „infrastructuri” și „instalare” utilizați la articolul 13 din Directiva privind autorizarea desemnează infrastructurile fizice care permit furnizarea rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice și, respectiv, instalarea acestora în mod fizic pe proprietățile publice sau private avute în vedere (Hotărârea Belgacom și Mobistar, C-256/13 și C-264/13, EU:C:2014:2149, punctul 33, precum și jurisprudența citată).

22 Astfel, deși taxa în discuție în litigiul principal este impusă proprietarilor de piloni și de stâlpi de difuzare având scopul de a susține antenele necesare bunei funcționări a rețelei de telecomunicații mobile, care constituie infrastructuri fizice care permit furnizarea rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice, nu rezultă că respectiva taxă are caracteristicile unei taxe care ar fi impusă întreprinderilor care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice în schimbul dreptului de a instala infrastructuri.

23 În plus, astfel cum reiese din observațiile prezentate în fața Curții, faptul generator al acestei taxe, care este impusă oricărui proprietar de piloni sau de stâlpi de difuzare, indiferent dacă este sau nu este titular al unei autorizații acordate în temeiul Directivei privind autorizarea, nu pare să fie legat de procedura de autorizare generală care abilitează întreprinderile să furnizeze rețele și servicii de comunicații electronice, aspect care, totuși, trebuie verificat de instanța de trimitere.

24 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 13 din Directiva privind autorizarea trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca o taxă precum cea în discuție în litigiul principal să fie impusă proprietarului unor structuri independente, cum ar fi pilonii sau stâlpii de difuzare, având scopul de a susține antenele necesare funcționării rețelei de telecomunicații mobile, care nu au putut fi instalate pe un amplasament deja existent.

Cu privire la cheltuielile de judecată

25 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 13 din Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca o taxă precum cea în discuție în litigiul principal să fie impusă proprietarului unor structuri independente, cum ar fi pilonii sau stâlpii de difuzare, având scopul de a susține antenele necesare funcționării rețelei de telecomunicații mobile, care nu au putut fi instalate pe un amplasament deja existent.

Semnături